

Sygn. akt I.Ca 281/20

POSTANOWIENIE

Dnia 11 września 2020 roku

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Cezary Olszewski
-----------------	----------------------

po rozpoznaniu w dniu 11 września 2020 roku w Suwałkach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w G.

przeciwko R. Z.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego R. Z. od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 10 lipca 2020 r., sygn. akt I C 73/20

w związku z wnioskiem pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych

p o s t a n a w i a:

oddalić wniosek

SSO Cezary Olszewski

Sygn. akt I Ca 281/20

UZASADNIENIE

(postanowienia z dnia 11 września 2020 roku k. 88)

Pozwany R. Z. wraz z apelacją od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach z dnia 10 lipca 2020 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I C 73/20 upr, złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, w tym od opłaty wniesionej apelacji – motywując wniosek trudną sytuację materialną.

Do wniosku o zwolnienie od kosztów przedłożył oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Z przedmiotowego oświadczenia wynika, iż pozwany pozostaje właścicielem domu mieszkalnego o powierzchni około 100 m² oraz nieruchomości w postaci użytków zielonych o łącznej powierzchni 6,70 ha. Źródłem utrzymania R. Z. oraz jego żony i córki pozostaje wynagrodzenie za pracę pozwanego w wysokości 2900 zł miesięcznie oraz pobierane dotacje unijne w wysokości około 3300 zł rocznie.

Na wskazane przez pozwanego zobowiązania i stałe wydatki składają się: raty kredytu w wysokości 150 zł miesięcznie, raty abonamentu telefonicznego w kwotach po 100 zł miesięcznie, rachunki za zużycie energii elektrycznej – 170 zł miesięcznie, rachunki za zużycie wody – 50 zł miesięcznie, koszty zakupu opału – 3000 zł rocznie (250 zł miesięcznie), zobowiązania podatkowe – 820 zł rocznie oraz wydatki na dojazdy do pracy w wysokości 400 zł. Ponadto

pozwany zaznaczył, iż z uzyskiwanej kwoty miesięcznego wynagrodzenia za pracę potrącane są zaległe zobowiązania, w następstwie czego z otrzymywanych 2900 zł miesięcznego dochodu, pozostaje mu do dyspozycji jedynie 1900 zł miesięcznie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek pozwanego R. Z. jako bezzasadny należało oddalić.

Regulacja prawna przewidziana w art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku stanowi, iż zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny (tj. z dnia 16 kwietnia 2020 r. Dz.U. z 2020 r. poz. 755 – dalej jako u.k.s.c.). Równocześnie jedynie przejściowe trudności finansowe nie wyczerpują przesłanek objętych art. 101 ust. 1 w związku z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (por. post SN z dnia 17 kwietnia 2015 roku, sygn. akt I Cz 35/15, *legalis*,).

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi przejaw pomocy dla osób, których sytuacja materialna nie pozwala na uiszczenie kosztów bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Strona ubiegająca się o taką pomoc winna jest w każdym przypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic zabezpieczenia środków utrzymania koniecznych dla siebie i rodziny. Dopiero gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające - może zwrócić się o pomoc państwa. Również w sytuacji gdy strona zdolna do pracy nie wykorzystuje lub ogranicza swoje możliwości zarobkowe w sposób nieuzasadniony, nie spełnia warunków uzasadniających zwolnienie od kosztów sądowych. Zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14.10.1983r. (OSNCP 1984r. poz. 82) – które to stanowisko Sąd podziela – obciążenie strony kosztami, których wysokość nie przewyższa jednomiesięcznych jej dochodów, z reguły nie oznacza, że nie jest ona w stanie ponieść tych kosztów bez uszczerbku dla swojego utrzymania.

Zestawiając powyższe z okolicznościami zaistniałymi w niniejszej sprawie, w ocenie Sądu uznać należy, iż pozwany nie uprawdopodobnił w wymaganym stopniu, że jego możliwości zarobkowe i majątkowe nie pozwalają na pokrycie kosztów sądowych, związanych z obowiązkiem uiszczenia opłaty od apelacji w wysokości 1500 zł.

Pozwany argumentował wprawdzie, iż jego trudna sytuacja materialna pozostaje związana z istniejącymi zobowiązaniami finansowymi oraz potrąceniami wynagrodzenia za pracę, jednakże nie przedłożył na potwierdzenie tychże okoliczności żadnych dokumentów, pozwalających na weryfikację formułowanych twierdzeń. Pozwany nie załączył również żadnych dokumentów pozwalających na lustrację jego rzeczywistych dochodów jak również wydatków.

Podkreślić w tym miejscu należy, że wydatki związane z pokryciem kosztów procesu muszą być traktowane co najmniej równorzędnie, a nawet priorytetowo w stosunku do innych wydatków, a Skarb Państwa nie może być traktowany jako wierzyciel gorszej kategorii, wobec którego zobowiązania są zaspokajane dopiero po zaspokojeniu innych zobowiązań.

W świetle powyższego Sąd uznał, iż okoliczność posiadania przez pozwanego zobowiązań kredytowych, a w konsekwencji obowiązku spłaty rat nie może stanowić samoistnej przesłanki do automatycznego zwolnienia od obowiązku uiszczenia w/w opłaty. Uwzględniając bowiem fakt, iż pozwany posiada zdolność kredytową, jego stan materialny nie może być uznany za trudny, gdyż w takim przypadku nie uzyskałby kredytu. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że warunkiem uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych nie jest tylko dopełnienie obowiązku, wynikającego z art. 102 ust. 2 u.k.s.c., tj. złożenia oświadczenia, ale wykazanie braku realnych możliwości poniesienia konkretnej kwoty tytułem opłaty sądowej. Jeżeli zaś z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych występuje osoba, która przy zwiększeniu zaangażowania i nakładów czasu byłaby w stanie ponieść tego rodzaju koszty, zwolnienie jej z obowiązku pokrycia tychże kosztów należy uznać za nieuzasadnione. Zwalnianie strony od opłat stanowi bowiem nie tylko środek realizacji prawa obywatela do sądu, ale również uszczuplenie dochodów państwa. Pomiędzy ochroną obydwu w/w wartości musi istnieć pewna równowaga, a sąd rozpoznający wniosek o zwolnienie od kosztów powinien w odpowiednich proporcjach uwzględnić zarówno interes fiskalny państwa, jak i faktyczne, a nie tylko

prawne, gwarancje dostępu do sądu (vide. Katarzyna Gonera, Komentarz do ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, wyd. 1 z 2006 roku, s. 25 i 344 – 345).

W zaprezentowanych okolicznościach, w ocenie Sądu Okręgowego nie sposób uznać było pozwanego R. Z. za osobę ubogą, która może skutecznie ubiegać się o skorzystanie z instytucji zwolnienia od kosztów sądowych. Jak wynikało bowiem z załączonego do wniosku o zwolnienie od kosztów oświadczenia majątkowego, pozwany jest właścicielem 6,70 ha użytków rolnych oraz posiada stałe źródło utrzymania w postaci pracy zarobkowej, z której dochody znacznie przekraczają wysokość opłaty od apelacji.

Reasumując skonstatować należy, iż sytuacja materialna pozwanego winna być oceniana nie tylko przez pryzmat jego aktualnego dochodu ale również przez całokształt możliwości zarobkowych i majątkowych, które w ocenie Sądu nie uzasadniają zwolnienia pozwanego od kosztów sądowych.

W zaistniałych okolicznościach Sąd nie znalazł podstaw do uznania wniosku pozwanego za zasadny, co skutkowało jego oddaleniem – o czym postanowiono w sentencji.

SSO Cezary Olszewski